

ಕೋಚೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಭಾಷಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ

ಡಾ.ಗಂಗಯ್ಯ ಬಿ.ಎಸ್

ಲತಾದೇವಿ ಟಿ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ಕೃಪಾನಿಧಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾಲೇಜು, ಕೋರಮಂಗಲ

ಮೊ-೬೩೬೦೧೯೩೬೫೬

ಕೋಚೆಯವರು ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಭಾಷಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕೋಚೆಯವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಬಳಾರಿ ಕನ್ನಡದ ಭಾಷಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಾತ್ರಗಳ ಸಂಭಾಷಣೆ ಹಾಗೂ ನಿರೂಪಕರ ಕಥನ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಭಾಷಿಕ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಇವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೊಂಡಿರುವ ಬಳಾರಿ ಕನ್ನಡದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪದಪುಂಜಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಕೃತಿಯ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿರುವ ಕಥನ ತಂತ್ರದಷ್ಟೇ ಭಾಷೆಯೂ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯು ಒಂದೊಂದು ಪರಿಸರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬರಹಗಾರರು ಕೃತಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತುವು ಓದುಗರಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಗದ್ಯದ ಭಾಷೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದುದಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗದ್ಯವನ್ನು ಬಳಸುವ ಪರಂಪರೆ ಸುದೀರ್ಘವಾದದ್ದು. ಒಟ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವರಣೆಗೆ, ನಿರೂಪಣೆಗೆ, ವರ್ಣನೆಗೆ ಗದ್ಯದ ಭಾಷೆಯು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಿಕ ರೂಪಗಳು ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ನಂತರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಬಳಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಆದರೂ ಬರಹಗಾರರು ತಮ್ಮ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಭಾಷೆಯ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಸೃಜನಶೀಲ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ತಾನು ಬಳಸುವ ಕಥನದ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳು ಆ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಕಥಾವಸ್ತುವು ಓದುಗರಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದಂತಹ ಕಥನ ತಂತ್ರವನ್ನು, ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾದ ಭಾಷಿಕ ರೂಪವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ತನ್ನ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೂಲಕ ತಾನು ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವನೋ ಅದನ್ನು ಓದುಗರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕನ್ನಡದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಾಷಾ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಗಡಿಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿಯೂ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡವೂ ಹಲವು ವೈವಿಧ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಗಡಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಕನ್ನಡದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಖ್ಯಾತ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಕೆ.ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಅವರು ತಮ್ಮ 'ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕನ್ನಡ ಎನ್ನುವರು. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು, ಪೂರ್ವಭಾಗಕ್ಕೆ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯು, ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹು ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವವು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುವುದು. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿರಗುಪ್ಪ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಸಂಡೂರು ಮುಂತಾದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕನ್ನಡವು, ಮಲ್ಲಾಪುರ, ಹಡಗಲಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಮುಂತಾದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯ ಕನ್ನಡವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಕನ್ನಡ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಕಂಡುಬರುವುದು. ಈ ಬಗೆಯ ಭಾಷಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಂಡೂರು ಬೆಟ್ಟಗಳು ಕಾರಣವಿರಬಹುದೆಂದು ಕೆಲವರ ಊಹೆ. ಸಂಡೂರು ಬೆಟ್ಟಗಳ ಉತ್ತರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎ ಕಾರಾಂತ್ಯ ಶಬ್ದಗಳು ಇ ಕಾರಾಂತ್ಯವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಎ' ಕಾರಾಂತ್ಯ ಶಬ್ದಗಳು ಯಾವ ಪರಿವರ್ತನೆಗೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಸಂಡೂರು ಬೆಟ್ಟಗಳ

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಕನ್ನಡವು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಹು ಹತ್ತಿರವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳ ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಕನ್ನಡವು ರಾಯಚೂರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಹು ಹತ್ತಿರವಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡದಂತೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಗೆ ಅಮ್ಮ, ಅಜ್ಜಿಗೆ ಅವ್ವ, ಅಜ್ಜನಿಗೆ ತಾತಾ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ದಿನನಿತ್ಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜಜಕ (ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು) ಮುದೇತ (ಮುದುಕ) ಮುದ್ಯಾಕೆ (ಮುದುಕಿ) ಜಕ ಜಕ (ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ) ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ತಿಮ್ಮಿ (ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ), ಉಮ್ಮಿ (ಉಟಮಾಡುತ್ತೇನೆ) ತಗಮ್ಮಿ (ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ) ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಕ್ರಿಯಾ ರೂಪಗಳು ಬಳ್ಳಾರಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ನಿಷೇಧಾರ್ಥಸೂಚಕ ರೂಪಗಳಿಗೆ ಗಿನ ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬಳಸುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಉದಾ : ಆಗದಿದ್ದರಿಗಿನ (ಆಗದಿದ್ದರೆ), ಹೋಗದಿದ್ದರಿಗಿನ (ಹೋಗದಿದ್ದರೆ), ಬರೆದಿದ್ದರಿಗಿನ (ಬರೆದಿದ್ದರೆ). ಹೀಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕನ್ನಡವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಉಪಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.” (ಕೆ.ಕೆಂಪೇಗೌಡ, ೧೯೯೬, ಪು. ಸಂ ೩೮೬) ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿ ವಿಜಯನಗರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಕೆ. ಕೆಂಪೇಗೌಡರು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕನ್ನಡದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕೋಚೆಯವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದಿರುವ ಭಾಷಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೋಚೆಯವರು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪಾತ್ರಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷಾರೂಪದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುವ ಮುಖಾಂತರ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕನ್ನಡದ ಭಾಷಿಕ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಕನ್ನಡದ ಬಳಕೆ

ಕೋಚೆಯವರು ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕನ್ನಡದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಪಾತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ತಂದಿರುವುದು ವಿಶಿಷ್ಟವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ‘ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ’ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಂದಿನ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು : “ಅದೃಷ್ಟ ಅಂಬಾಕೆ ಕಾಣದ್ದು ಏನೈತೆ ರುದ್ರಣ್ಣ. ಓದು ಕಲ್ತು ನಾಲ್ಕು ಮಾತು ಕೀಸ್ ಪಾಸ್ ಅಂಬಾಕೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟೆ, ಇಸ್ತೀ ಮಾಡಿದ ಪಂಚೇನೇ ಆಗಬೇಕು. ಕುಂತುಗೊಂಬಾಕೆ ಕುರ್ಚಿನೇ ಬೇಕು...ತಂಗಳನ್ನ ಮುಟ್ಟಲ್ಲ. ಮುದ್ದೆ ಅನಿಸಿ ಸೇರಲ್ಲ. ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ಬಾನಾನೇ ಬೇಡ್ತಾರೆ... ಕೆಲಸ ಗಿಲಸ ಕೇಳಬದ್ದು.

ಅತ್ತಲಾಗ್ಯು ಪುಳೈ ತಗದು ಇತ್ತಲಾಗಿ ಇಡಲ್ಲ. ದೌಳೈರು ಮನೆಗೆ ಲಗ್ನ ಆಗಿ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ರೂ ಇದ್ದೇ ಈ ಓದು ಕಲ್ತು ಮಂದಿ... ಶಂಭುಲಿಂಗಯ್ಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡಿದ.” (ಕೋ.ಚೆನ್ನಬಸವ್ವ, ೧೯೫೫, ಪು. ಸಂ ೨೦) ಈ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂಬಾಕೆ, ಕುಂತುಗೊಂಬಾಕೆ, ಬಾನಾನೇ, ದೌಳೈರು ಎಂಬ ಪದಗಳು ಬಳಕೆಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ ಶಂಭುಲಿಂಗಯ್ಯನ ಮಾತುಗಳು ಬಳ್ಳಾರಿ ಆಡುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದಿರುವುದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಶಿಷ್ಟ ಕನ್ನಡದ ಬಳಕೆ

ಕೋಚೆಯವರು ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಟಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಕೋಚೆಯವರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಯಾದ ‘ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ’ ಕಾದಂಬರಿಯ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು : “ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ನೆರವೇರಿದ ಮೇಲೆ ತಿಮ್ಮರಸಮಂತ್ರಿ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಸಾಮಂತರಾಜರೊಬ್ಬರನ್ನೂ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಆ ತರುವಾಯ ‘ರಾಜೇಂದ್ರಾ ಇದು ಹಿರಿಯ ಬಿರುದಿನ ಮುದ್ರೆ; ಇದು ಪೂರ್ವದ ಅರಮನೆ; ಇದು ಅಖಿಲ ಪರಿವಾರ; ಇದು ರತ್ನ ಭಂಡಾರ; ಇದು ಹೇಮ ಭಂಡಾರ; ಇದು ಬೆಳ್ಳಿಯುಗ್ರಾಣ; ಇದು ಕಂಚಿನುಗ್ರಾಣ; ಇದು ಬೊಕ್ಕಸ’ ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಕಲ ಸಿರಿ ಸಂಪದವನ್ನೂ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ‘ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿಕೋ ಮಹಾರಾಜ’ ಎಂದು ಬಿನ್ನಯಿಸಿಕೊಂಡನು.” (ಕೋ.ಚೆನ್ನಬಸವ್ವ, ೧೯೮೫, ಪು. ಸಂ ೩೭) ಇಲ್ಲಿನ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಟಕನ್ನಡದ ಪದಗಳ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಬಹುತೇಕ ಪೌರಾಣಿಕ ಹಾಗೂ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಶಿಷ್ಟಕನ್ನಡದ ಬಳಕೆಯ ಮಾದರಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಹಾಗೂ ಶಿಷ್ಟ ಕನ್ನಡದ ಬಳಕೆ

ಕೋಚೆಯವರು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಗದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಾದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಶಿಷ್ಟಕನ್ನಡದ ಭಾಷಾರೂಪಗಳನ್ನು ಬಳಸಿರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅವರ ‘ಬೆಳಕು ಹರಿಯಿತು’ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಂದಿನ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು :

“ಇನ್ನೂ ಎರಡು ವರ್ಷ ಐತ್ತಿ.

ಹೆಂಡ್ತಿ ಮಕ್ಕು ಹ್ಯಾಗಿದಾರಂತೆ?

ಐದರಿ ಹಂಗೆ! ಅನ್ಯಮನಸ್ಕನಾಗಿ ನುಡಿದ.

ಹೊಲಮನೆ ಇದ್ದೀತು. ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆ ತೊಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ?

ಎಲ್ಲೆಯ ಹೊಲಾರೀ. ಹೊಲ ಇಲ್ಲ: ಮನೆಯಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಜೋಪಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅದೇನು ಈಗ ಐತೋ, ಗಾಳಿಗೆ ಹಾರಿಹೋಗೈತೋ.” (ಕೋ. ಚೆನ್ನಬಸವ, ೧೯೮೩, ಪು. ಸಂ ೧೦೦) ಇಲ್ಲಿನ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ಪಾತ್ರವು ಬಳ್ಳಾರಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ, ನಿರೂಪಕನ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಟಕನ್ನಡವು ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಚಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕನ್ನಡ, ಶಿಷ್ಟ ಕನ್ನಡದ ಜೊತೆಗೆ 'ನುಡಿಬೆರಕೆ'ಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಿದೆ. ಕೋಚಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವ 'ತೆಲುಗು', 'ಇಂಗ್ಲೀಷ್', 'ಹಿಂದಿ' ಭಾಷೆಗಳ ನುಡಿಬೆರಕೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನುಡಿಬೆರಕೆಯಾಗಿ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ

ಕೋಚಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ, ಸನ್ನಿವೇಷಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನುಡಿಬೆರಕೆಯನ್ನು ತಂದಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಗಡಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವವಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯ ನುಡಿಬೆರಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಕೋಚಿಯವರ 'ಬೇಡಿ ಕಳಚಿತು ದೇಶ ಒಡೆಯಿತು' ಕಾದಂಬರಿಯ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು :

“ಮಾಸ್ತರ್ ಎಲ್ಲರಾರೆ?

ಸ್ವೇಷನ್‌ನಲ್ಲೆ ಇರಬೌದು. ಬನ್ನಿ ನೋಡಾನ.. ಇದೆಲ್ಲ ಸಂಭಾಷಣೆ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿಯೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ರೈಲ್ವೇ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳೊಡನೆ ರಮಣಯ್ಯ ಸ್ವೇಷನ್ ಮಾಸ್ತರ್ ಕೊಠಡಿಯತ್ತ ಹೋದ. ಕೊಠಡಿಯ ಮುಂದೆ ಹೊರಗೆ ನಿಂತು:

ಅಯ್ಯಾ ಎಂದು ಅವರ ಗಮನ ಸೆಳೆದ ಒಬ್ಬ ಕರ್ಮಚಾರಿ :

ಸ್ವೇಷನ್ ಮಾಸ್ತರ್ ಇವರತ್ತಿರುಗಿ ಗುರುತು ಹಿಡಿದು :

‘ಏಮಿ’? ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

‘ಇವರು ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದ ಬಂದಾರೆ. ಮನೆವಾಂಡ್ಯೇನಂಡಿ’ ಎಂದು ಕೈಮುಗಿದ. ಸ್ವೇಷನ್ ಮಾಸ್ತರ್ ಎದ್ದುಬಂದು ರಮಣಯ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿ

ರಂಡಿ! ರಂಡಿ! ಲೋಪಲರಂಡಿ! ಎಂದು ಒಳಗೆ ಕರೆದ.

ರಮಣಯ್ಯನಿಗೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ತೋರಿಸಿದ ಆತ್ಮೀಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಈ ಭಾಷೆ ಎಂಥಾ ಆತ್ಮೀಯತೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆಯಲ್ಲಾ ಎನಿಸಿತು! ಮಂಗಳೂರು, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಿದೇಶವೆಂಬಂತೆ ಬಹುದೂರ. ಇಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆಂಬುದೇ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅವರೊಡನೆ ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡುವುದು ಪರಮ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಬಹುದಿನಗಳ ಕಾಲ 'ಮನವಾಂಡು' ಕಾಣದ ಆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಅಮಿತಾನಂದ" (ಕೋ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ, ೨೦೦೧, ಪು. ಸಂ ೮೨) ಇಲ್ಲಿನ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಏಮಿ, ಮನವಾಂಡೇನಂಡಿ, ರಂಡಿ, ಲೋಪಲರಂಡಿ, ಮನವಾಂಡು ಎಂಬ ತೆಲುಗು ಪದಗಳ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಕೋಚೆಯವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಭಾಷಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸಾಧ್ಯಂತವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಕೃತಿಗಳು

೧. ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಕೆ; ೧೯೯೬; ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನ; ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು
೨. ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಕೆ; ೨೦೧೨; ಕನ್ನಡ ಉಪಭಾಷೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ; ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು
೩. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ ಕೋ; ೧೯೫೫; ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ; ಶ್ರೀ ಗೌರೀ ಶಂಕರ್ ಬುಕ್ ಡಿಪೋ, ಮೈಸೂರು
೪. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ ಕೋ; ೧೯೮೫(ದ್ವಿ.ಮು); ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ; ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು
೫. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ ಕೋ; ೧೯೮೬; ಬೆಳಕು ಹರಿಯಿತು; ಐಬಿಎಚ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು
೬. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ ಕೋ; ೨೦೦೧; ಬೇಡಿ ಕಳಚಿತು ದೇಶ ಒಡೆಯಿತು; ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು